

140

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

CECILIA DUDU și D. TODERICIU

APA CARE USUCĂ

★★

EDITATA DE REVISTA ȘTIINȚA și TEHNICA

CECILIA DUDU şi D. TODERICIU

APA CARE USUCĂ

* *

Coperta-desen: DUMITRU IONESCU

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice"
Anul VI – Nr. 140

Rezumatul capitolelor precedente:

Un colectiv de cercetători de la Institutul tehnologic din București lucrează, sub conducerea profesorului Ștefan Baltag, la obținerea „ghetei superplastice", o nouă formă de gheață, destinată a fi folosită în viitor drept material de construcție. Cu prilejul experimentărilor făcute, profesorul descoperă, ca produs intermediar, o formă polimorfă a apei care, în contact cu apa de orice fel, o... „usucă" pe aceasta din urmă, transformînd-o într-un soi de sticlă insolubilă. Reacția catalizată de vaporii de apă din atmosferă, o dată pornită, se autoalimentează, amenințînd să „consume" prin solidificare întreaga hidrosferă!

Înainte de a împărtăși colaboratorilor săi amănuntele ultimei sale experiențe, profesorul este grav accidentat și transportat la spital, unde rămîne vreme îndelungată în stare de inconștiență, sub îngrijirea medicilor și a fiicei sale, Nadina.

Rămas să conducă mai departe lucrările, asistentul-șef Tudor Vîlsan, logodnicul Nadinei, dă prilej — datorită neatenției — unui grădinar din cadrul institutului să sustragă un balon cu „apa care usucă" și un caiet cu însemnări al profesorului.

În după amiaza aceleiași zile însă, pe malul lacului Snagov, se găsesc haine și obiecte personale aparținînd aceluiași grădinar, cunoscut pescar amator. Ancheta întreprinsă de autorități ajunge la concluzia unui înec prin imprudență.

Însoțit de Nadina, Vîlsan asistă la o conferință ținută de un grup de tineri geologi, întorși de la o prospecțiune întreprinsă în munții Rodnei. O rocă necunoscută și cu aspect ciudat este prezentată publicului.

Vîlsan se hotărăște să plece inopinat în munții Rodnei.

Apa care usucă

(Urmare din numărul trecut)

Cap. IX. În care telefonul şi poşta, deşi servesc aceluiaşi scop, nu scutesc drumurile de prisos

Erau orele unsprezece. Vorbind în limbaj comun atunci cînd e vorba de ceva desprins din faldurile de neprevăzut ale aventurii, orele unsprezece nu pot fi decît cele din noapte.

Cu toate acestea, scena petrecută la această oră tîrzie nu era de loc impresionantă. Probabil pentru că se producea într-un moment în care toate stelele erau prezente la apel pe cer şi luna însăşi ţinuse să fie de faţă.

Un om vînjos, îndesat, cu mersul apăsat, ţinîndu-şi cu o mînă haina în spinare se-ndrepta spre oficiul poştal. Acesta era închis. Singura lumină aprinsă răzbătea dinspre cabina telefonică. O telefonistă pe jumătate adormită îi deschise omului care ciocănea. Deşi ora era nepotrivită, fata nu protestă. În primul rînd pentru că vizita aceasta tîrzie îi fusese anunţată pe fir:

— Alo, Ilva, alo, Ilva! Scumpo, am o înţelegere la tine pentru orele 23 cu Bucureştiul. Şi-a schimbat omul gîndurile. Nu mai vorbeşte de aici. A pornit-o spre tine, dragă! Nu mă uita şi te servesc şi eu c-un Vişeu. Apropo... Ţi-a mai scris Nicuşor? Tot la Vişeu e? Mă serveşti, scumpo, da? Te rog, tuu! Alo, Clujul... Mă scuzi. Ilva, mi-a intrat Clujul pe fir... Pa. Alo, Clujul, alo, Clujul...! În al doilea rînd, pentru că omul ştiu s-o facă să surîdă, pînă la micuţa ei plombă de aur din colţul gurii, cu o meşteşugită mişcare de scamator, scoţînd la iveală din surtuc, ca la comanda unei baghete fermecate, un castronaş de lut în care străluceau, negre şi brunete, boabe de afine.

— O dată cu regretul că v-am deranjat, vă ofer acest mic semn de mulţumire din pricina căruia mă aflu aici.

Peste cîteva minute, în cabina telefonică, noul venit se certa răcnind în pîlnia aparatului:

— Alo, Bucureştii! Alo, Bucureştii!... Alo, alo, Saurer. Da, da, te-aud. Eu sînt. Cine altul? Mă auzi? Te rog notează... Am găsit afinele, dar n-am coş ca să vi le trimit. Cum? Bine! N-am găsit! Tîrgul de azi a fost foarte slab. Să ştii, cumnate, că plec la Anieş. Îţi voi trimite de acolo, unde sper să găsesc şi coşul. Cum ai spus? Mai bine să le facă nevasta marmeladă aici? Gem? Aha, pricep... O să facem gem. Nu le mai trimit. Bine, bine. Toată cantitatea. Bine. Alo. Da, dragă! Gem! Am înţeles.

Isprăvind, agăţă receptorul în furcă şi-ntorcîndu-se către fată îi zise făcînd cu ochiul:

— Acum ai înţeles? Afine, lua-le-ar naiba! Mulţumesc frumos. Dădu din cap, ieşind. Fata, mică, blondă şi cu pistrui pe vîrful nasului, trase un sertar, scoase o linguriţă şi, luînd o gură bună de bobiţe negre, îşi spuse singură privindu-se în oglinda din perete:

— Îs bune, tu! Are dreptate.

Afine, coş, marmeladă... Şi totuşi omul nostru nu mîncase în viaţa lui prea multe afine, nu căutase nici un coş adevărat şi nici prin gînd nu-i trecea să facă gem...

Dacă nu l-ar fi despărţit cel puţin 600 km de fir telefonic de cel cu care vorbise şi convorbirea s-ar fi desfăşurat între patru pereţi, ochi şi urechi, „am găsit afinele", „caut coşul" sau „fă-le marmeladă" s-ar fi putut rosti pe şleau: „am găsit omul", „îi caut adăpostul", „cu orice preţ, pune mîna pe el!"

Agil, cu toată robusteţea lui, omul de la telefon sări peste şanţ, ocoli gara şi o clipă mai tîrziu intră într-un vagon vechi pe a cărui tablă scria: „Ilva Mică—Rodna Veche". Aşezîndu-se de-a lungul unei bănci de clasa a II-a în aşteptarea formării garniturii, după cinci minute sforăia sonor.

Cîteva ore mai tîrziu se dădu jos la Rodna Veche şi o luă înapoi pe jos spre Anieş, unde se ferise să coboare din tren.

Se apropiau zorile. Între doi măgari, un om de la munte, păcurar de prin părţile Văii Vinului, bătea drumul spre Năsăud. Drumeţul îl opri şi, arătînd cu mîna spre gurguiul de deal care semeţ i se înălţa în faţă, îl întrebă:

— Cum i-o fi zicînd, baciule? Păcurarul îl privi cu luare-aminte, aşa cum numai muntenii ştiu să cîntărească în talgerul privirii necunoscuţii cu care-şi încrucişează cărările, şi, clătinînd din cap a mirare, îi răspunse:

— D-apoi că nu eşti de prin locurile noastre. Că doar muntele aista îl ştiu toţi din moşi încoace. Îi zice Dealul Tătarilor şi poartă pe frunte nişte ziduri de le-ai socoti făcute de cei urieşi din vechime...

Necunoscutul îl privi, mulţumindu-i din cap, şi-l părăsi grăbindu-se să treacă drumul spre izvorul de borcut *, la care îşi potoli prelung setea.

Bău, se şterse la gură cu dosul mînecii şi-apoi, aşezîndu-se pe un bolovan, începu să chibzuiască.

„Coşul" nu era uşor de găsit. Dăduse însă de urmele „afinelor" Acum ştia că cel căutat trecuse prin Ilva şi prin Rodna. Nu-şi irosise vremea-n zadar; pîndise cu-ndîrjire ceasuri întregi pe la toate răscrucile de drum dintre Valea Vinului, Rodna Veche şi Anieş. Cît priveşte „coşul", încă nu avea nici măcar o bănuială. Existau totuşi două posibilităţi: adăpostul celui căutat putea fi sub un acoperiş chiar în inima tîrgului ori îşi făcuse culcuşul cine ştie unde în vreo văgăună sălbatică bine dosită.

Din nenorocire însă, asemenea cotloane erau nenumărate prin partea locului.

Şi le adună în minte aşa cum le aflase. Cele mai de luat în seamă erau... prea multe. Guri de mină părăsite, cariere vechi de piatră, peşteri, ruinele de la Rodna, cele de la Anieş şi naiba mai ştie cîte ascunzişuri în colibele din pădure dosite de ruguri ori înălţate în pomi.

Întortochiat fir, să nu-i mai dai de capăt. Să le ia pe rînd? Oboseală zadarnică. Vulpoi bătrîn, urmăritul i se strecurase printre degete la Ilva. De suit, se suise în trenul de Rodna. Hotărît. Bănuind că omul lui era îngreuiat de-o povară ce trebuia cu multă chibzuială dosită, drumeţul obosit de lîngă izvorul de borcut socotea pe bună dreptate că, dintre toate ascunzişurile, întortocheatele guri de mină şi, poate mai mult decît ele, adîncitele ruine îi dădeau celuilalt adăpostul cel mai sigur... Numai unor asemenea locuri putea să-şi încredinţeze fără teamă lucrurile de cîte ori era silit să-şi facă drum în altă parte. Aşadar... De cercetat rămaseră ruinele din Rodna, de sub care legenda susţine că porneşte un tunel spre vechea cetate din Anieş, şi cetatea însăşi, cocoţată cîndva pe Dealul Tătarilor.

Cu aceste gînduri, omul se ridică şi, făcînd semn unui camion ce trecea gol spre Rodna, se instală lîngă şofer, rugîndu-l să-l lase la intrarea în tîrg.

Cîteva minute mai tîrziu, se afla în Rodna. Scotocindu-se în buzunar, îi întinse şoferului ceea ce îi rămăsese dintr-un pachet de ţigări Mărăşeşti şi, mulţumindu-i, se mistui pe o uliţă dosnică din tîrguşor.

„Şi iată-mă intrat în ordinea de bătaie" — îşi spuse-n gînd călătorul, amintindu-şi cu un surîs vremurile de altădată ale milităriei.

* Borcut — apă minerală (în Transilvania de nord şi Moldova).

Cățărat pe ascuns în turnul vechilor ruine din Rodna, omul se așeză în dosul unei foste metereze. Cu un binoclu mititel pe care-l scoase cu băgare de seamă din căptușeala hainei, tîrgul se lăsă supravegheat, dezvăluindu-și în soare nu numai laturile pieței, ci și aproape toate răscrucile. Era zi de tîrg. Tarabele cu marfă se-ntindeau din dreptul poștei pînă-n piață. In înaltul turnului, larma ajungea ca un murmur încîlcit.

Vreme-ndelungată, prin sticlele micului său ochean, iscoada din turn cercetă cu de-amănuntul toate ungherele orășelului. La o adică ar fi putut să și numere-n minte pietrele din temelia noii școli ori parii din gardul ocolului silvic, dar nici urmă de cel atît de căutat. Intr-un tîrziu, sătul de zadarnica lui iscodire, omul din turn își dosi la loc binoclul și coborî cu genunchii înțepeniți, icnind înfundat din nări.

— Prăpădenia lui de nevăzut! Las'că te puric eu. Prea-ți închipui că m-am pornit pe calea așteptărilor fără sfîrșit!

Furnicăturile din picioare îi îndreptară pașii spre casa pe roate a unui ciubărar. Imbiindu-l cu bani, încercă să și-l tocmească vizitiu pe caleașcă pentru o zi pe drumurile Rodnei.

Cioplit din cremene, moțul îl privi îndelung, cîntărindu-l, și neîncrederea trase-n cumpănă:

— Ba! Meri numai pe drumul dumitale că eu nu ți-oi fi tovarăș. Pe bani dau ciubere și mi-s slobod a mere unde poftesc.

Inciudat, păgubașul nostru își revărsă mai departe printre dinți potopul sudălmilor pornite din turn. Ca să-și înece zăduful, se îndreptă hotărît spre cea dintîi circiumă din drumul lui, cea de lîngă poștă. Bătu cu pumnul în masă.

— Un vinars?... se apropie ospătarul.

— O drojdie și-un ou!

Ospătarul holbă ochii.

— Proaspăt!

Ospătarul nu se urnea. In cele din urmă încercă șovăielnic cîntărindu-și clientul din ochi:

— Jumări?

— Un ou în coajă. Proaspăt și nefiert.

Ospătarul tresări, strigînd din răsputeri:

— Veronică! Un ou! Ouă! De la tovarășa Domnica. Repede! Și se-ndreptă spre tejghea după drojdie. Ajuns aici, întinse mîna după sticlă repetînd ca pentru el: „Un ou proaspăt și o drojdie"! Responsabilul, care-și număra bonurile, trecîndu-și din cînd în cînd cu degetul peste vîrful limbii, auzindu-l, înălță ochii:

— Nu te necăji, Ieronime. Bolunzie domnească! Mişculanţie * din asta dă pe gît, nu ştiu cîte pe zi, domnu' Herman — patronul meu de al-dată de la Bistriţa. Clientul plăteşte. Meri numai şi du-i!

Prin uşa larg deschisă a cîrciumii se vedea într-o latură arcada cu poarta greoaie, dată-n lături, a hanului. Zdupăind din fundul răcoros al cîrciumii, Veronica se ivi, ţinînd în mîini săltată poala plină de ouă. Se opri nedumerită în mijlocul încăperii. Ciudatul client se ridică la rîndul lui uluit.

— Proaspete-s toate şi ăsta-i cald! îl încredinţă fata, strîngîndu-şi poalele într-o mînă şi întinzîndu-i cu cealaltă un ou alb abia cuprins în palmă.

Tacticos, instalat la masă, străinul îşi prepară coniacul sub privirile uluite ale fetei. Dădu pe gît paharul, cu sete, pînă-n fund. Cu pleoapele închise, cu capul dat pe spate, plescăi satisfăcut. Coborîndu-şi ochii, rămase ca trăsnit. Prin deschizătura uşii, lîngă cutia de poştă prinsă în zidul din faţă, cu mîna încă sub clapa de metal, el, cel atît de mult căutat.

O mie de gînduri se-nvălmăşiră sub fruntea întunecată a celui de la masă. Inainte de a izbuti să şi le rînduiască, urmăritul dăduse colţul hanului. Cutia... hanul... Şi-o fi avînd cuibul în han? Ar fi de cotrobăit. A trimis o scrisoare? Cui? Căutîndu-se în buzunare, zvîrli pe masă o hîrtie şi se repezi pe uşă.

Ospătarul, cu hîrtia de o sută de lei în mînă, se opri în prag, neştiind cui să-i strige mai întîi:

— Pe banii ăştia... Veronică! Mai adă o poală de ouă! Bolunzie domnească! Dădu apoi fuga-n stradă fluturînd hîrtia. Clientul nicăieri. Intorcîndu-se în cîrciumă, săltă din umeri: „*S-o mistuit!*" şi o ţinu-n loc pe Veronica, care aştepta poruncă cu o coşarcă plină de ouă pe braţ.

Pe drumul mare, aţinîndu-se pe lîngă garduri şi-n umbra pomilor, clientul din cîrciumă grăbea înapoia celui urmărit.

Inaintaşul însă nu era zorit. Se oprea-ntr-una parcă spre a chibzui ceva sau a-şi trage răsuflarea. Cel din urmă blestema în gînd umbletul acesta chinuit. Drumul larg şi pustiu de drumeţi nu-l ascundea prea bine. N-ar fi chip să se pitească la vreme, dacă cel din faţă şi-ar întoarce capul. Cu gîndurile acestea stătu în loc, lăsînd să crească depărtarea. Pe dreapta, gara rămase-n urmă. Un zîmbet de uşurare miji pe faţa urmăritorului. Vasăzică se-ndreaptă spre Anieş. Cumpăni în

---

* Amestecătură, în limbaj familiar ardelenesc (n. a.).

minte: „Către gară sau spre cetate?" Zori pasul de-a lungul drumului străjuit de semănături. Lanuri întregi de flori galbene înalte, cu tipsiile-ndreptate spre soare. Curios lucru. Ogoarele erau îngrădite cît ţinea drumul. Înăuntru însă, înfrăţită cu drumul, şerpuia o cărăruie. Fără să chibzuiască prea mult, trecu printr-o săritură de gard, luînd calea potecii. Ferit de frunzele mari de floarea-soarelui, grăbi mersul pînă cînd prinse desluşit în auz pasul tîrşiit al celui din faţă. Drumul se desfăşura drept, nedînd decît vreo două ocoluri uşoare, şi Anieşul se ivi aproape, în poala dealului din faţă. Paşii celui din drum nu se-ndreptară spre gară; ţinea calea înainte. La izvorul de borcut însă, drumul se tăie dintr-o dată. Cobora înfurcindu-se, şi, pînă să-şi găsească loc de ieşire prin îngrăditură, urmăritorul îşi pierdu din vedere omul.

Chinuindu-se să iasă-n drum, îşi prinse-ntr-o sîrmă pantalonul, sfîşiindu-l; blestemă, înjură din răsputeri şi, lăsîndu-se pe-o piatră de hotar, leoarcă de năduşeală, rătăci cu ochii de-a lungul miriştilor pînă sus în creştetul dealului.

Îndelungă şi zadarnică cercetare... Cîteva căpiţe. Apoi, într-un tîrziu, se iviră două mogîldeţe mişcătoare. Îşi suflecă mînecile, răcorindu-şi faţa şi gîtul încins în apa încropită a unei troace din malul izvorului.

Sus, în creasta dealului, cele două mogîldeţe se despărţiră: una o pornise pe brîul urcuşului, cealaltă se pierdu în tufăriş. În mintea drumeţului de lîngă izvor tresări un gînd, înnodindu-se o bănuială. Şi dacă totuşi? Dar care dintre cei doi? Un şuier prelung de tren îl ridică în picioare. Pufăind, o locomotivă poposi în gara Anieş, trăgînd în urmă-i un şir de vagoane descoperite. Pe loc îl cuprinse-o îngrijorare: va pierde scrisoarea. Înainte de a face grăbit cale întoarsă îşi mai aruncă o privire spre înălţimea dealului. Aici mă voi întoarce. Dar întîi scrisoarea! Scrisoarea neapărat!

Cu toată fierbinţeala amiezii în creştet şi cu tot colbul drumului adunat pe încălţările înălbite, străinul ajunse în Rodna, urcă cu sufletul la gură treptele poştei. Ziua bună nu dădu, ci întrebă răstit:

— Cînd ridicaţi poşta?

Nici un răspuns. După ghişeu, o mînă îndemînatică făcea să răsune zgomotul repetat, ca un ciocănit neîntrerupt, al unei ştampile.

— Am întrebat cînd ridicaţi poşta.

Ciocănitul conteni pentru moment. În răstimpul de linişte, o voce răguşită strigă la rîndul ei:

— La şase!

Toaca ştampilei se porni din nou. Lămurit, după ce-şi consultă ceasul, omul ieşi din clădirea poştei, tăie drumul şi intră în circiumă.

— Drojdie !

Ospătarul făcu semn din ochi Veronicăi, care, înşfăcînd coşul cu ouă, se înfipse în faţa clientului.

— Drojdie am spus !

Lăsind coşul jos, fata, speriată şi nedumerită, se grăbi spre bucătărie. Ospătarul umplu ochi un păhăruţ şi-l întinse pe o farfurie omului de la masă.

— O sticlă !... zbieră acesta. Ospătarul i-o aduse, lămurindu-şi în minte. La o cinzeacă un ou, la o sticlă — coşarca întreagă ! Amarnic burduhan !

Clientul zbieră din nou :

— Socoteala !

Înfipt, ospătarul începu să adune, repetind cu glas tare :

— Un rachiu, 3 lei ; o sticlă de rachiu, 27 : 50 de ouă a 75 de bani, 37,50...

— Cincizeci de ouă ? Eşti nebun.

— Păi le-aţi plătit !

— Eu ? !

— Nu mi-aţi dat o sută de lei ?

— Restul ! Şi cară-ţi coşul de aici pînă nu ţi-l zbor pe uşă... Dă-te mai la o parte, întinse mîna năbădăiosul client, împingîndu-l din calea privirilor sale pironite deasupra cutiei de poştă.

Dădu peste git primul pahar, pe cel de-al doilea, şi mîna-i moale începu să mîngîie gîtul sticlei.

Gudurîndu-se, un căţel tăcut se apropie făcînd opluri printre picioarele scaunului. Cu vîrful bocancului îl alungă. Îşi umplu cel de-al treilea pahar, ducîndu-l la gură, dar se răzgîndi azvîrlindu-l cu o mişcare bruscă în ochii ciinelui, care se apropiase din nou.

Schelălăitul desperat al acestuia stîrni supărarea ospătarului, ocara Veronicăi şi intrarea în ceartă a unor vecini de masă. Clientul scandalagiu repezi un picior spre animal, nimerind un scaun, care se răsturnă cu zgomot. Încercînd să se ţină de masă, răsturnă şi sticla.

În clipa aceea un tînăr cu şapcă, purtînd un sac de piele cu gura desfăcută prinsă într-o ramă de fier, se apropie de cutia de postă.

Mai puţin beat decît îl arătau paşii împleticiţi, „beţivul" se repezi gălăgios pe uşă afară şi tăind drumul se năpusti cu umărul în cutie, îmbrîncind cît colo poştaşul. Acesta scăpă din mînă sacul în care golise cutia şi cele citeva scrisori se împrăştiară vraişte. Cu privirea

lacomă, „bețivul" cercela din ochi, plicurile. Un nume cunoscut îl străfulgeră. In fața unor căruțași și a ospătarului martori „înveseliți" ai întîmplării, izbuti să se înalțe din mijloc, ținind în mină ca pe un trofeu cele cîteva scrisori pe care, sughițînd, le intinse slujbașului poștei cu o privire nevinovată:

— Din... din, greșeală... hîc... v-am lovit... hic, le-am cules... să nu se... hîc... piardă.

Injurat și gonit, curiosul bețiv părăsi strada poștei. Ciudat lucru! De cum dădu colțul străzii, beția i se risipi și cu pași siguri se îndreptă spre gară, ținîndu-și între degete mîneca dreaptă a hainei, parcă grijuliu să nu piardă ceva. In mica sală de așteptare a gării, pustie, se așeză pe bancă. Scotocindu-se în mînecă, trase plicul furat:

— Curat scamator. Bună treabă!

Răsuci plicul în mînă, pe o parte și pe alta. Il deschise și parcurgînd cele scrise zîmbi. Scrisoarea glăsuia în limba germană:

„Dragă domnule Saurer,

Mă aflu la Oradea, la niște rude de-ale mele.

Țin să vă informez că abia am așteptat prilejul de a vă comunica despre mine că sînt sănătos și după operația la care am fost supus am început din nou să mă îngraș, cîștigînd 12 kilograme. In prezent țin o cură de fructe. Mănînc multă zmeură și afine și de asemenea îmi tratez cu ape vechiul meu ulcer. Dacă veți găsi o ocazie, v-aș ruga să-mi cumpărați și să-mi trimiteți o pereche de ghete de munte nr. 43, vrînd să fac și cîteva excursii. Sărutări de mîini doamnei Brigitte,

al dumneavoastră același vechi
prieten din Cîmpulung".

Omul puse scrisoarea, care — lucru ciudat — era ticluită cu litere de tipar, pe masă, în fața lui și apoi, scoțînd dintr-un carnețel sau mai bine zis din căptușeala acestuia un pătrățel de hîrtie în care se aflau diverse tăieturi, îl suprapuse peste cele scrise. In găurile hîrtiei care se dovedea a fi un simplu „grilaj" din cele utilizate pentru cifrarea și descifrarea scrierilor, din așa-zisul abecedar al scrierii cifrate, citi manevrînd pătrățelul cuvînt cu cuvînt, literă cu literă, adevăratul sens al scrisorii. Greșind de două ori, se enervă și făcîndu-și loc mai comod, după ce mai privi o dată în jur, descifră totul.

Copie apoi sensul adevărat al scrisorii pe o foaie albă detașată din propriul său carnețel. In urmă, ca și cum ar fi aflat un lucru deosebit, mototoli hîrtia, o vîrî în buzunarul hainei și cu o hotărîre bruscă porni de-a dreptul către Dealul Tătarilor.

Mai tîrziu cu două ceasuri, printre tufişurile de aluni ale cetăţii de care spun azi oamenii că-i a tătarilor, dar care de fapt e una din vechile construcţii teutone ce încununează multe dealuri din părţile ardelene ale Bistriţei sau ale Tîrnavelor, drumeţul neobosit răsufla de truda urcuşului.

Peste zările senine ale miezului de vară se lăsa domol amurgul. Apusul era tot o înflăcărare. Răsuflînd întretăiat, cu spinarea încinsă, şiroind de apele năduşelii, frînt de oboseală, dar neclintit în îndirjirea cu care pornise, luînd în piept urcuşul de-a dreptul peste miriştii, drumeţul nostru iscodi din ochi o frîntură de timp. Creştetul dealului era într-una doar văioage şi coline rotunjite; de bună seamă, se ascundeau acolo prăbuşirile meterezelor cucerite de oştile tufanilor de alun, ale fîneţelor şi ale vrejurilor de măceş.

Inlătură cu braţele desfăcute lujere ţepoase de zmeură, plecă din calea lui ramuri, bătu din picioare să prindă in auz vreun vuiet de hrubă... nimic. Nici o intrare tăinuită. Se mai plecă, mai cercetă uitînd de oboseală, întii hotărît, apoi, aşa, într-o doară... Totuşi nu. Nu era la întîmplare. Culcuşul celui căutat il va afla aici. El însuşi să fi fost şi nu l-ar fi ales mai bine. Printre ramuri tinere şi boabe mari, roşietice de măceş, frînturi din bolta cerului se iveau pălite în strălucire, sinelii. Da. Va cerceta şi va iscodi totul. Dar mai înainte ceea ce trebuia aflat era o ascunzătoare cît mai dosnică, mai sigură şi mai la îndemînă pentru el. Îşi simţea tîmplele prinse ca într-o gheară ascuţită şi ţiuiri prelungi îi străpungeau urechile. Îşi şterse broboanele mari de sudoare ce-i lunecau peste ochi împăienjenindu-i privirea, arzîndu-l. Va petrece noaptea în desiş cum s-o putea. Iar zorii îi vor încununa, desigur, căutarea cu laurii izbînzii depline... atunci... da, ştia doar că truda nu-i va fi zadarnică. Poate ar fi fost mai nimerit să afle vreo cîţiva copilandri şi să-i tocmească cu vreo bucată de fagure jos în tîrg, la piaţa de miere... să născocească vreo poveste... Nu. Gîndul la coşmelia pe roate a moţului şi la ascuţimea din privirea acestuia îi risipi nădejdea în vreun ajutor plătit oricum şi-ar fi ticluit el necazurile, nevoile şi dibăcia. Ai naibii muntenii ăştia! Nu-i amăgeşti nicicum. Te despică cu tăişul privirii pînă-n măruntaie.

Se lăsă jos, sub o boltă de verdeaţă. Cît mai clipea lumina zilei îşi zise să mai citească o dată tăinuita scrisoare. Se pipăi in sîn, scoase copia descifrată şi, despăturind-o, o aplecă spre lumină. O ştia pe de rost, dar avînd-o înaintea ochilor, gîndurile şi mintea poate i se vor mai limpezi. Şi apoi era o bucurie să-ţi ai duşmanul aşa, în mînă, să-l poţi strînge... Degetele i se adunară în pumni ca intr-o închipuită su-

grumare... Apoi, bătînd cu dosul palmei foaia însemnată, rîse înfundat citind:

„Dragă Saurer,

Din motive de securitate am părăsit capitala. Mă aflu în Ardeal, unde indică ştampila poştei. Sînt posesorul unui secret de o covîrşitoare importanţă militară. Condiţionez livrarea secretului meu de anumite avantaje şi garanţii materiale.

Aştept răspunsul pînă la data de 2 septembrie a.c., pe adresa Nagyusz, Post Restant, Rodna Veche.

Acelaşi vechi prieten din Cîmpulung"

Canalia!... Prieten din Cîmpulung!

Aceasta era o aluzie la localitatea în care el şi Saurer se despărţiseră cu ani în urmă... Un secret militar? Spanac. Voia să-l ameţească pe Saurer. Numai că şefului i se făcuse lehamite de ifosele scorţosului şi de cum primise prima lui scrisoare, tot cifrată şi pusă la poştă la Ilva Mică, îi trimise o mică umbră care să-l însoţească. De ştiut însă nu ştia nici şeful că fiecare îşi are jocul lui. Aşa că acum...

Un gînd, ţîşnit dintr-o teamă nemărturisită, îl străfulgeră ameţindu-l. Şi dacă l-a pierdut? Îşi duse mîna la frunte. Nu! Prostii! se linişti singur. Nu! Aşteaptă răspuns doar la Rodna.

Oricum îl va avea... Închise ochii. Gînduri nesăbuite — îşi spuse —, oboseala, nesomnul, foamea... Da! Îşi aminti că nu mîncase nimic. De cînd? Dar în buzunar avea o tartină de care uitase. O desfăcu privind-o îndelung, apoi muşcă zdravăn. Mestecă, înghiţi, îmbucă din nou, dar maxilarul îi lunecă parcă rotit, mîna moale se lăsă pe iarbă alături, ţinînd încă pîinea cu slănină. Dinţii mai muşcară o dată şi dumicatul lunecă pe gîtlej. Lăsat pe spate, omul dormea pornit în căutarea cine ştie căror vise, mestecînd ca un animal de povară trudit, ce rumegă în somn. Pe un ram, o ciocănitoare bocăni scurt şi-şi luă zborul. Apoi balaurul înnoptării începu să se înfrupte din vatra de jar a cerului: strănută şi, răzleţ, în sus porniră puzderie de scîntei pălite încă în strălucirea lor. Tuciul nopţii se răsturnă, cuprinzînd în căuşul lui totul. Înfiorate, frunzele abia şopteau, în bezna oarbă a nopţii fără lună.

În odaia cu miros de cimbrişor, întins pe laviţa cu ţolul învîrstat al nanei Floare, Tudor nu-şi găsea locul şi odihna. Cu ochii în smoala fără licăr a cerului, privea prin fereastră, aşteptînd geana zorilor ori somnul. O clipă se gîndi s-o ia, aşa, hai-hui, pe uliţele Anieşului. Prea marea trudă şi frămîntarea nu-i tihneau.

Geologul Nadinei se dovedise a fi un mincinos. De şapte zile, Tudor

umbla înnebunit de la fîntînă la fîntînă. Ştia acum cîte fîntîni sînt în Rodna, cîte la ieşirea din tîrg spre Valea Vinului, cîte pe drumul Anieşului, ce mai la deal la vale, le numărase pînă la Năsăud. Nu rămăsese una în care să nu se aplece şi ca un nou Galileu zvîrlise în undele fiecăreia cîte o piatră, dezamăgit de fiecare dată la auzul obişnuitului plescăit. Nu! F 14 n-a ajuns în undele acestei fîntîni... Şi trecea mai departe. Supărat, se îndrepta acum prin spatele dealului spre Cetatea Tătarilor. De căutat nu mai căuta nimic. Luase hotărîrea să se întoarcă la Bucureşti şi să împărtăşească toată nedumerirea lui celorlalţi membri ai colectivului, cerîndu-le sfatul.

Se acuza chiar de uşurinţă, reproşîndu-şi că a putut să vadă cuprins de patimă, în imaginea unui film luat de un geolog oarecare, o bucată de rocă din F 14, care orişicum nu şi-ar fi putut explica prezenţa aici.

Din tindă, nana Floare, cu duh şi vorbă domoală, soră cu moş Niculae, portarul, îşi auzi oaspetele oftînd, icnind şi trosnind sub răsuciri scîndurile laviţei uscate. Nu-l văzu decît în primele zile, cînd, prăfuit, abia sosise cu vorbă adusă de la Niculae că-i necăjit tînărul, cu dragoste la inimă, tare frămîntat de gînduri şi ros de oboseala muncii duse acolo în oraşul mare, printre cărţi şi multă învăţătură. Dar ce hodină fuse aceea de o zi-două!... Că se porni să bată pustiurile, cercetînd parcă bolund, să te minunezi de trăsnaie, tot felul de fîntîni cu funduri secătuite.

De! Şi le-o fi ştiind pe ale lui! Acum, în ajunul drumului înapoi, poposise din nou la casa ei. De ce n-o fi dormind? Nana Floarea îşi coborî picioarele de pe strujoc şi, căutîndu-şi papucii, se ridică ţinîndu-se de şale. Aprinse lumina, apoi cotrobăi zăngănind ceva capace şi ulcele în gura vetrei şi, tîrşîindu-şi paşii domol, crăpă uşa dinspre odaie.

— Nu dormi, maică?

— Nu, nană Floare.

— Oi fi prea trudit. Ţine aici o ulcică de lapte. Bea-o. Bea-o pînă-n fund. Te-o potoli...

— Mulţumesc de gîndul bun, nană Floare, de grija matale şi de lapte. Tudor sorbi ulcica, se şterse la gură, bîjbîind pe întuneric după mîna femeii să i-o înapoieze.

— Is obosit! Mă gîndeam s-o pornesc aşa prin Anieş, să mă dezmorţesc pe uliţe de nu m-o prinde somnul. Şi acum nu izbutesc s'adorm. Te tulbur şi pe dumneata...

— Auzi vorbă !? Stai şi te odihneşte. Cum s-o porneşti aşa, că-i o noapte neagră de parcă s-ar fi răsturnat cu susul în jos toate hornu-

rile lumii... Dormi numa, dormi. Îi porni în ziuă să urci colo sus spre Cetate, cea a Tătarilor, cum îi zice. Îs locuri înalte, bate vînticel bun şi ţi s-or mai limpezi o ţirucă gîndurile.

Mai îngrămădi ceva perini sub capul lui Tudor, gîndind că aşa i-o fi mai bine feciorului, şi ieşi păşind cu grijă pragul înalt al odăii.

Afară, un ram se zbătea hîrşiind în uluca pridvorului. Se auzi o bătaie repede, potolită, de aripi. Nu trecuse de primul cîntat al cocoşilor şi pînă în ceasul zorilor vălătucii nopţii mai aveau încă a-şi desfăşura încolăcirile întunecate cale lungă.

Cap. X. În care se adevereşte proverbul: cînd doi se ceartă, al treilea cîştigă

O dungă de foc subţire contura zările îndepărtate înspre miazăzi. Întinderi nesfîrşite, aşternute aidoma unor uriaşe covoare galbene, verzi şi cafenii îşi dezbrăcau cămaşa de noapte a umbrelor, înviind în lumina crudă a zorilor.

Triumfătoare, ziua cîştiga pămîntul, vale după vale şi deal după deal, coborînd şi suind peste faţa lui frămîntată, cercetîndu-i ascunzişurile şi poleindu-i culmile cu aurul soarelui.

Cel dintîi ieşi proaspăt din strălucirea de rouă a dimineţii semeţul vîrf al Dealului Tătarilor, scăldîndu-şi alunişul în nemărginita baie de lumină şi senin.

Jos la poalele uriaşului, pe cureaua îngustă a şoselei, mogîldeţe abia bănuite, păcurari neosteniţi, hălăduiau dinspre Rodna pe cărarea Năsăudului îndepărtat, cărînd în desagii cumpăniţi de o parte şi de alta a samarelor purtate de măgari caşul şi urda dulce, meşterită de mîinile lor harnice în stînele Ineului.

Mărgele de ivoriu răspîndite prin vetrele satelor, casele străluceau pînă departe. În răstimpuri, văzduhul era sfîşiat de sirena unei locomotive de manevră, grăbită pe firul strălucitor al căii de fier, spre gara din Rodna, ascunsă în pomet.

Sus, de jur împrejurul unei poieniţe străjuite de bogăţia cornului şi a mestecenilor, răsăreau ici şi colo ştirbe, ca măselele găunoase roase de multa scurgere a anilor, pînă-n gingia de pămînt reavăn, acoperit cu putregaiul frunzişului despuiat de toamne fără număr, marginile unor scorburoase văgăuni de piatră. Patru sau cinci la număr, unele dintre ele înecate de dărîmături şi crengi uscate aruncate de localnici pentru a feri umblatul vitelor mînate la păşune, ruinele acestea reprezentau tot

ce rămăsese din trufaşa cetate durată de teutoni pe meleagurile Rodnei. De aceste ziduri se loviseră piepţiş hoardele tătarilor în anul marii încălcări de ţară din 1240. Ceva mai jos, ca la o bună zvîrlitură de băţ, rămăşiţa unui zid — gros aşa cum se zideau altădată întăriturile — se prelungea străjuind de o parte un mal de pămînt, de alta o vale adîncă. La un capăt al acesteia, marginea de pămînt îşi sălta buza pe obrazul de muşchi al zidului, ascunzînd două sau trei guri prăbuşite înecate în bălării.

În bătaia soarelui de dimineaţă, iarba părea mai verde, scoarţa mestecenilor era parcă durată din coajă de ou, iar pereţii cenuşii ai ruinelor îşi jucau umbrele, într-un siniliu stropit cu nuanţe de măslină şi întrerupt doar de peceţile galbene încreţite ale lichenilor.

Singura mişcare din poiană era doar mărunta frămîntare a frunzişului înfiorat de răcoarea nopţii.

Deodată, ca din pămînt, din cea mai înaltă dintre vechile urme ale cetăţii de altădată, dintr-o învălmăşire de crengi uscate, răsări capul unui om. Dînd ramurile la o parte, atît cît să-şi facă loc trupului, omul se săltă pe jumătate. În lumina crudă a dimineţii, privirea ochilor lui albaştri sticlea oţeliu. Vîntul îi răvăşea miţele părului sur, încîlcit. O barbă aspră, sîrmoasă, roşcată pe alocuri, crescută la-ntîmplare îi acoperea obrazul supt. Aşezîndu-se pe marginea vechiului zid, înălţat de vreo două palme de la pămînt, neaşteptatul locuitor al cotlonului de piatră îşi roti privirile iscodind.

Cu adevărat măreţ, îşi spuse el, săltîndu-se şi mai bine pe muchia de piatră ce-i sluiea drept scaun. Măreţ şi pustiu! Ce bine e să fii singur. Îşi umplu pieptul cu o zdravănă înghiţitură de aer, răcorindu-şi plămînii.

De sus, totul i se părea atît de depărtat, de mic... Un zîmbet ciudat i se întipări pe faţă, împrumutîndu-i un aer de stăpîn al zărilor desfăşurate la picioarele lui.

Din mestecăniş, un cuc dădu zorilor bineţe, îngînat voios de fluieratul unei mierle. Bărbatul, care nu era altul decît cel pe urmele căruia o luase gălăgiosul client al ospătăriei din Rodna, cu o zi mai înainte, întinse mîna printre crengi, trăgînd din umbra culcuşului său un soi de traistă de piele, cu curea de atîrnat, aşezîndu-şi-o grijuliu pe genunchi. Căută ceva în ea şi pipăind, fără să-şi scoată mîna, îşi înălţă fruntea cu semeţie, încălzit de-o fericire ce-i clocotea-n piept. Chipul îi dădu la iveală încercarea unui zîmbet colţuros. Cu palma mîinii drepte bătu în zidul pe care stătea, rupse între degete o bucată măcinată de piatră, fărîmiţînd-o în aer. Ruine... Ziduri! Ziduri scorburoase... pră-

bușite, arse de fumul exploziilor, dărimate de suflul bombelor, rămășițe jalnice, îndreptate spre cer aidoma miinilor frînte implorînd îndurarea... Cucul nu se mai auzi... În urechi îi răsunau acum acordurile unui marș militar... mai ales toba. Ea bătea cadența... Eins, zwei, drei. Eins, zwei, drei. Eins...

Îmbrăcat în uniformă feldgrau *, cu banderola cu zvastică pe mînă, zvelt, Unterbahnsturmführerul Günther von Hart își potrivi monoclul, își netezi haina, plimbîndu-și mîna cu degetele strîns lipite peste vipușca pantalonilor săi negri. Apoi tot numai gest, zvîcnit, își aruncă dreapta înainte :

— Heil Hitler !

Reichsführerul, strîmb, urît, diform, străbătîndu-l cu privirile apoase ale ochilor săi de pește, lipsiți de pleoape, cu vocea pițigăiată și spartă, lovindu-și pulpa cizmei cu cravașa, întrebă monoton :

— Cîți prizonieri, von Hart ?

Prompt, ca o lovitură de ciocan, răspunsul pocni în odaia scundă, cu lut pe jos, cu pereții crăpați, ridicați din chirpici :

— Nici unul, excelență !

— ...și populația civilă ? se insinuă ca un șarpe a doua întrebare a șefului cel mare.

— Am plăcerea să vă raportez, excelență, că orașul Pultusk nu are populație civilă. Poate că înainte de război, sub puterea sovietică...

— Au fugit toți ? se-ncruntă marele șef „numărul trei", cum îl numeau intimii săi pe *Heinrich Himmler*, temutul conducător al S.S.-ului.

— Nu ! Nicidecum... lămuri sarcastic lucrurile Günther von Hart... au trăit, excelență !

— Ah ! So... făcu înveselit excelența sa. Au trăit. Inteligent răspunsul. Ai aptitudini, von Hart. Voi raporta führerului, adăugă vădit înveselit „numărul trei". Altceva ?

— Aceasta... Ridicînd o valijoară mică, de piele, de dimensiunile unei truse de voiaj, von Hart i-o prezentă șefului cel mare, deschizînd-o. Cîteva mii de dinți de aur, unii numai coroane, — rezultat al „activității extramilitare" duse de „băieții" lui von Hart în închisorile și lagărele *orașului bîntuit de teroarea și jaful hitlerist — se amestecau* în cutie cu sute de verighete mai groase sau mai subțiri...

Automat, ca mișcat de un resort mecanic, „numărul trei" se întoarse spre cei doi însoțitori, care, în uniforme de generali, păreau două manechine neînsuflețite plasate de-a dreapta și de-a stînga excelenței sale,

* Culoarea uniformei hitleriste — cenușiu-verzuie (n. a.).

ca pentru a-i furniza simetria unui decor de fond. Se întoarse şi se răsti celui dintîi:

— Am ştiut că în armata dumitale lucrurile se petrec întotdeauna pe dos. Ofiţeri ca von Hart nu se ţin în garnizoane de provincie. Va fi numit la comandamentul central din Kiev. Chiar azi! Făcînd încă un sfert de rotire pe acelaşi picior, şeful cel mare zbieră celui de-al doilea:

— Ia valiza!

Apoi violent, ca o furtună, într-un ultim salut repezit înspre portretul „numărului unu", care trona deasupra uşii, ieşi în vîrtej, urmat de ceilalţi doi — ultimul dintre ei purtînd mica valiză.

Von Hart, încremenit c-o mînă pe vipuşcă şi cu alta în aer la 45 grade nord, strigă cît îl luă gura: „Heil Hitler", în timp ce monoclul speriat de zdruncinătură îi sări din ochiul drept şi rămase atîrnînd în şnurul care-l lega de butoniera buzunarului de la piept, de care era prinsă Crucea de fier.

In aceeaşi seară, von Hart şi şeful său Saurer — în locuinţa provizorie a celui dintîi — făcură un chef straşnic. In capul mesei prezida în calitate de comandant militar al oraşului von Hart, aşezat pe o lădiţă, acoperită cu o simplă pătură cazonă, ce ţinea loc de jilţ. Un jilţ pe care von Hart nu l-ar fi schimbat cu nici unul de pe lume şi în care se aflau „materiale diverse" — cum spunea proprietarul lor. Materiale diverse, asemănătoare celor din valijoara oferită „numărului trei", dar atîtea că ar fi putut umple cel puţin zece valize la fel cu cea amintită. Omul din ruină oftă.

Valurile vieţii, războiul...

Inaintare, înaintare, mereu înaintare! Mereu alt oraş! Apoi Stalingrad. Un fior îi trecu, prelingîndu-i-se ca o picătură glacială de argint viu, de-a lungul şirei spinării. Retragere, retragere şi iar retragere! „Retragere elastică" şi „poziţie arici". Ajuns aici, îşi zîmbi lui însuşi... Contribuţia „numărului trei" la noul dicţionar al limbii germane. Apoi ziua teribilei schimbări. Ii veni în minte seara de 22 august... Grupul izolat din Valea Bistriţei... Schimbul de focuri cu o patrulă romînească, la Buhalniţa... Rana... Glonţele din picior... Cele trei ierni petrecute într-un bîrlog din hăţişurile pădurilor neumblate... despărţirea... Impărţirea conţinutului lădiţei...

— Asta ar fi trebuit să ne unească mai mult, gîndi cu o uşoară amărăciune... Rupţi de-ai noştri, izolaţi, singuri... cînd colo... Să fi-ncercat să fugă-n Germania... Cum? Şi apoi acasă, la Dresda, ca şi aici, e tot republică populară. Să fie al naibii. Cine purta vina? Poate chiar Saurer, şeful... Şeful, se auzi singur rostind în gînd... cuvîntul „şef" îi aduse aminte de ceilalţi şefi... Cei mari, „numărul unu", „numărul doi", „numărul trei", „numărul patru" şi aşa mai departe.

Praful se alescse de ei! De ce? Pentru că au început războiul fără să aibă o armă care să-i curețe pe toți... Pe toți pînă la unul, cum a făcut el la Pultusk. O armă! Arme noi a avut și „numărul unu"..., dar arma absolută n-a avut-o... n-a avut-o nimeni pînă acum.

Rînji... Cine ar fi crezut că ceea ce ei toți, număr după număr, unu, doi, trei, patru, și toată compania de sinucigași și de spînzurați n-au fost în stare să facă îi va fi dat Unterbahnsturmführerului von Hart să ducă la bun sfîrșit... Se surprinsese rîzînd... de-a dreptul hohotind de „unu", de „doi", de „trei" și de toate numerele, de toți, de ei și de toți ceilalți, cu ifosele lor de Napoleoni ratați.

Smulgîndu-și brusc mîna din traista de piele, și-o înălță triumfător deasupra capului. Ținea în palmă cu degetele crispate pînă la albire un balon de sticlă, cu gîtul lung și îngust. Cu căușul mîinii plin și îngreuiat de conținutul sferei transparente, cel în mintea căruia mai înainte cu o clipă gîndurile se-nvălmășiră șuierînd ca șerpii, pricepu că-n palma lui dreaptă nu mai cuprindea pîntecele rotund al unui balon, ci însuși pămîntul întreg.

Numai de nu s-ar grăbi. Căci el, spre deosebire de „numărul unu", n-avea voie să greșească. Va porni reacția. Se opri din avîntul său, îngîndurat. Dar dacă și el... Nu, reacția lucrează progresiv. Cînd lumea întreagă va fi a lui... Lumea întreagă! Ce cuvînt uriaș. Aburul acestei beții a puterii îi înfierbîntă mințile... El unul..., iar la picioarele lui... supusă și împrăștiată-n cioburi, omenirea.

Se și văzu instalat sus, pe terasa vilei sale de munte, căci avea și el acum una așa cum avusese și „numărul unu", privind distrat în zare și înghițind bomboane de ciocolată dintr-un coșuleț de argint, cum făcea în zilele lui bune „numărul doi". Pocnind călcîiele, din moment în moment, ofițeri negri, cu o banderolă roșie pe brațul stîng, pe care, în locul zvasticii în cerc alb, se întrezăreau inițialele G și H — Günther von Hart —, intrau anunțind, așa cum alții îl înștiințau altădată pe „numărul trei":

— Marea Neagră s-a uscat! Heil!

— Bine!

— Au înghețat Congo, Nilul și Amazoanele! Heil!

— Perfect!

— Lacul Leman e de cristal! Constantinopolul a murit. In Varșovia totul a devenit de sticlă! Mediterana e solidă. Heil! Heil! Heil!

Incîntat și depășit de veștile bune pe care le auzea, se văzu cerînd de data aceasta un ultraelicopter. Iar cîteva minute mai tîrziu, decolînd de pe terasă, începu un vertiginos tur al lumii. Ateriză mai întîi pe o

piață din San Francisco. Oberführerul numără cu degetul arătător întins cadavru după cadavru, trei sute doisprezece oameni de sticlă. Erau bărbați, erau femei și mulțime de copii... Plictisit, se sui în elicopter și, *după alte cîteva opriri la Vladivostok, New Delhi, Cairo, Belgrad* și Roma, se revăzu întors pe terasa lui din vîrful muntelui. Comandă un coniac, îl bău și apoi privi satisfăcut de jur împrejur. Peste tot lumea se umpluse de vaste întinderi emailate, în care statui acoperite cu chiciură insolubilă, animale și plante de jad, ametist, smarald, rubin, agat sau sticlă ordinară răsturnate în cele mai nefirești poziții vesteau ceasul marii victorii, „ceasul revanșei".

Și nu mai tîrziu decît atunci cînd ultimul raport îl vesti că a fost destul... la telefonul său roz... roz, așa cum îl avusese „numărul patru", Goebbels, șchiop ca și el, ceru să i se dea legătura cu I.G. Farben și porunci :

— Ajunge ! Dați drumul la antidot ! „I. G. are doar chimiști, nu *neputincioși* ca *Baltag* și *cei din jurul lui. Pulverizînd* în aer o substanță ce oprește efectul apei care usucă, I. G. va reda lumii viața. Viața, pentru aceia pe care îi va grația el : excelența sa «numărul zero» !".

Prizonier al visului său fără margini, lunecînd spre hăul nebuniei, un zîmbet fericit i se întipări pe față, *purtînd în ochi imaginea și-n* urechi zgomotul cu care se spărgeau pe dalele de piatră ale pieței San Marco din Veneția, căzuți din tăriile cerului, zeci și sute de porumbei de porțelan.

O prăbușire scurtă. Zgomotul unei rostogoliri de bolovani, foșnetul frunzelor uscate împletit cu trosnetul vreascurilor și un strigăt înăbușit aici, la doi pași de omul înălțat între ruine, îl treziră desprinzîndu-l brusc din mrejele încîlcite ale închipuirii sale fără frîu.

Revenit la realitate, speriat chiar, alergînd greoi, mai mult sărind decît alergînd, se repezi spre zid aplecîndu-se deasupra lui.

Două mîini tremurînd de efort, agățate cu desperare, își înfigeau căngile degetelor crispate în marginea prăbușită. Atîrnînd doar în puterea lor, trupul celui alunecat se opintea, ajutîndu-se cu picioarele care lunecau în gol, neizbutind să se înalțe.

Încordat într-o ultimă sforțare desperată, omul reuși să-și avînte un braț peste zid, încleștîndu-l. Din buza acestuia, doi ochi de oțel îl sfredeliră. *Cele două priviri, săbii de ură încrucișată, scăpărară.*

Urmînd îndemnul nanei Floare, Tudor Vîlsan, trezit odată cu zorii, se porni agale spre cetatea de pe Dealul Tătarilor. Potrivindu-și pasul

domol ca pentru urcuș, urmă șerpuirea drumului ce-nconjura dealul ca un brîu, tot mai strîmtorat, în sus spre creastă. Poposind din loc în loc, culese maci răzleți, albăstrițe, își îngreuie buzunarele cu tot soiul de cochilii de melci, care mai de care mai ascuțit înșurubate, frînse dintr-un alun un ram neted la mîngîiere, crestîndu-l cu briceagul, și cînd drumul i se lăți, scoțîndu-i în față ruinele prăvălite, stătu locului. Ii aținea calea o tufă de măceș, înaltă cît el, cu boabe mari de coral aninate de ram ca niște mărgele răzlețe. La ultima lor întîlnire, Nadina purta în jurul gîtului un șirag cu boabe tot atît de mari și de lucioase. Prinse ramul, trăgîndu-l spre el, cu gîndul să-l releze. Spărtura ivită îi înfățișă — într-o latură atît de aproape, încît îi auzea respirația șuierală — un om c-o căutătură sălbatică, aplecat peste o prăbușire de zid, de care, crispate, se prindeau două mîini. Inghețat, Vîlsan nu putu să-și mai desprindă privirile.

Incercă să-și adune în minte trăsăturile bărbatului de pe zid. Undeva il mai văzuse. Dar era totuși altul. Avea atunci un chip omenesc. Un gînd îl străfulgeră: Johann! De n-ar avea barbă... Dar e chiar el. Ingrozitor! Ce se-ntîmplă? Cu greu își înfrînă impulsul de a porni într-ajutor. Un hohot de rîs îl ținu în loc. Și-apoi în mîna omului ce părea a fi Johann se afla un balon de laborator. Pe Vîlsan il năpădi o sudoare rece...

Tîmplele îi zvîcniră și broboane mari de nădușeală îi lunecară de-a lungul gîtului. Își simți cerul gurii de iască. Mintea-i rosti fără grai:

— F 14... Apa!

Hohotul de rîs se curmă, hăuind îndepărtat în vale. Tudor Vîlsan își încleștă mîinile în ramuri nemaisimțind durerea spinilor care-i zdreliră palmele. Desfăcîndu-și cu o mînă cureaua ce-i încingea mijlocul, Johann, cu abilitate, dintr-o singură mișcare, o transformă într-un laț pe care-l azvîrli peste groapă, păstrîndu-și capătul în mînă. Cureaua se întinse și peste marginea gropii, opintindu-se și sprijinindu-se în piciorul lui înțepenit, trase violent cu aceeași mînă ca pe un balot, răsturnîndu-l pe iarbă cu fața-n sus, un om ce horcăia înăbușit, zbătîndu-se de ceasul morții. In clipa următoare, prăbușindu-se cu toată greutatea trupului, Johann își apăsa genunchii pe pieptul omului răsturnat. Cu o mînă potrivea jocul lațului pe gîtul prizonierului neputincios, cu fața învinețită și ochii îngroziți, aproape ieșiți din orbite, iar în cealaltă, amenințător ridicată, strîngea convulsiv gîtul balonului.

Cutremurat, asistentul nu mai era în stare de nici o mișcare. Nu! Nu putea interveni, cele ce se petreceau depășeau orice putere de închipuire. Expresia din ochii lui Johann, rînjetul lui de fiară sălbatică...

Cit despre cel prăbuşit... Trebuia să afle, să vadă şi să audă tot. Neclintită, privirea lui Vilsan ţintuia balonul de sticlă, din mina lui Johann. *Fiece clipă viitoare putea însemna începutul unui înspăimintător sfirşit.*

— Ha, rinji Johann. Feldwebelul Grau pe urmele mele. Ai venit poate după bani sau ţinteşti o pradă mai mare... Zbătindu-se, pe jumătate sugrumat, omul cenuşiu, căci el era neostenitul urmăritor încăput acum în miinile fostului „grădinar", încercă neputincios cu amindouă *miinile să-şi slăbească strinsoarea laţului... Johann, nebănuit de dibaci,* îi repezi un genunchi în coaste, făcindu-l să icnească, dar în acelaşi timp îl săltă tirindu-l şi reuşi să-l proptească cu faţa în trunchiul unui copac subţire. Desfăcindu-i laţul, îi petrecu cureaua peste miinile răsucite la spate, legindu-i-le strins de copac. Totul se petrecu cu o iuţeală *de neînchipuit, faptul datorindu-se nu atit* abilităţii, sprintenelii şi forţei lui Johann, care gîfiia epuizat, cit stării celui legat, mai mult mort decit viu.

Cu balonul în mină, după ce-şi privi cu satisfacţie victima, răsuflind adinc, Johann îi pufni în faţă:

— *Laş, ai? N-ai uitat cred. Tu, pe mine! îşi repezi minia vorbei* Johann în limba germană. Plutonierul Grau, pe căpitanul von Hart! Crucea de fier cu frunze de stejar a fost pe pieptul meu, nu pe al tău, vierme! Ţi-ai avut partea ta din lădiţă, peste ceea ce singur ţi-ai pus la o parte. Am închis ochii. Dar nu ţi-a fost destul. Ai vrut să trăieşti făcînd şantaj după şantaj... Ai crezut că sînt Hinze, să dispar şi să mă spînzur? De patru ani trăieşti ca o hienă... Te-am acoperit faţă de Saurer...

Revenindu-şi în fire, omul cenuşiu se zbătu neputincios. Auzul numelui lui Saurer îi dădu puterea să-l împroaşte pe fostul lui superior cu un adevărat *val de ură şi vorbe înveninate*:

— Saurer? Ţi-ai greşit socotelile cu el. Cine altul m-a trimis pe urmele tale? Ori poate ai fi vrut să te credem cînd ai făcut pe înecatul? Frumoasă comedie şi apoi: „dragă Saurer", mă aflu la Oradea... Şi mai vreai să-ţi trimită bocanci numărul 43... Nu-ţi recunoşti scrisoarea?

Scurt, două palme repezite peste gură cu faţa şi cu dosul miinii îi zgîlţiiră plutonierului capul. Grau amuţi.

— Ei şi? ce-i cu Saurer? (Ridică din umeri)... N-ai nici o teamă... *Voi isprăvi şi cu Saurer... Mi se va tîrî la picioare...* Şi tu mi te vei tîrî la picioare... Mi se vor tîrî toţi... Toată lumea... Toţi... Da, da! Ascultă, Grau... Voi fi stăpînul lumii! Şi atunci... atunci voi avea grijă de tine.

Se apropie de omul legat de copac, în ochii căruia se putea citi acum *o groază de nestăpînit*:

— Da, mă voi îngriji de tine... nici ștreangul și nici fierul roșu... Nu! Ah! Și dăruindu-se voluptos unei fericiri pe care imaginația lui din ce în ce mai înfierbîntată se grăbi să i-o înfățișeze, începu să-i povestească cu o voce din ce în ce mai șuierată și mai gîfîitoare:

— Da... în castel... Am să te duc în castelul de la Snodheim... Acolo jos, în încăperea întunecată, umedă, cu pereții din blocuri de granit, unde nu străbate lumina niciodată, acolo unde se făceau execuțiile, am să te dau pe mîna călăului... și n-ai să ai pe nimeni care să te poată salva... Voi porunci să fii ucis!

— Ți-ai pierdut mințile? Ești nebun...

— Nebun? Eu? se ridică glasul falsului Johann. Nu! Sînt noul stăpîn al lumii... Făuritorul unei noi ordini a ei... O ordine în care nu va mai fi loc pentru ființe inferioare... O lume...

Înțelegînd că din partea lui von Hart nu poate avea nici un fel de cruțare, mai ales că simțea cum un val de demență izvorîtă din ură îi învălmășise acestuia mintea, Grau încercă să-și miște mîinile în legătură și, cu un efort uriaș, cu prețul unor dureri de nesuportat, constată aproape cu surprindere că încet-încet strînsoarea ceda.

Înflăcărîndu-se din ce în ce, fostul „grădinar" se apropie și mai mult de prizonierul său, vîrîndu-i balonul sub ochi...

— Îl vezi? Aici, în acest balon e închisă toată puterea mea. O putere uriașă cu care voi stăpîni lumea. Cu o singură picătură din apa aceasta pot preface lumea întreagă într-un pustiu de sticlă... L-am furat de la institut. E o descoperire uriașă. Imbecilii voiau s-o întrebuințeze ca să fabrice din ea materiale plastice pentru construcții... Eu o voi utiliza ca să reorganizez lumea așa cum vreau eu... ca să-mi distrug dușmanii... și... am să încep cu tine... Am să te prefac în sticlă, așa cum am preschimbat în stană de piatră cîteva izvoare din jur. Am să...

Un pocnet scurt răsună... Lovit în stomac de glontele tras de Grau, care reușise să-și elibereze mîinile pe rînd și să scoată cu un gest rapid pistolul din buzunar, von Hart icni, căzînd mai întîi în genunchi. apoi, ridicîndu-se cu o ultimă sforțare desperată, se aruncă asupra celuilalt, pocnindu-l în plină frunte cu balonul.

O despicătură însîngerată se căscă sub tăietura sticlei sfărîmate. Sub lovitura repezită, cioburile subțiri se înfipseră în palma lui von Hart. Sîngele năpădit se înfrăți cu apa scursă împroșcîndu-i.

Plin de sînge, îngrozit, Grau începu să tremure convulsiv. Privindu-și mîna tăiată, von Hart prinse să urle ca scos din minți. Deodată, cuprins și el de același tremur ca și urmăritorul său, se des-

cleştă de acesta, se ridică în picioare şi crispat se prăbuşi pe spate. Grau, într-un suprem efort, se aruncă asupra lui, înlănţuindu-i picioarele cu amîndouă mîinile.

Moartea îi cuprinse deopotrivă pe cei doi. Progresiv, o tentă de sidef le cuceri pielea pînă la ultima fărîmă caldă de viaţă.

Părul răsfirat în irizaţii ca şi acela ce încununează creştetul celor supuşi efectului curentului electric deveni şi el sticlos.

In scurtă vreme, în poiana Cetăţii Tătarilor, asistentul Tudor Vîlsan se afla singur în preajma a două încremeniri de sticlă. F 14 lucrase fără greş.

Ingrozit, îşi mută privirile de la un cadavru la celălalt. Apoi ochii îi lunecară peste tăpşanul de iarbă. Se apropie, îngenunche şi brusc, sărind în sus uluit, păşi împleticit de-a-ndaratelea... Iarba era şi ea de sticlă. Incremenită sub o tulpină subţire de mohor, o şopîrlă, adevărată bijuterie de smalţ sticlos, verde, cu pete cafenii de-a lungul spinării, îngheţase într-o ultimă unduire.

Pe jumătate ameţit de priveliştea ce i se desfăşura în faţă, Tudor Vîlsan închise ochii, rezemîndu-se de trunchiul unui fag de la marginea poienii. Ii deschise apoi mari, mari de tot. Cei doi erau tot acolo... Revăzu şopîrla de sticlă verde şi ierburile prinse de încremenire. Şi toate acestea sînt reale, se gîndi el. Neputînd să-şi pună stavilă gîndurilor învălmăşite, le lăsă să alerge departe, de sus, din poiana Cetăţii Tătarilor, pe urmele privirilor sale, îngheţate şi ele, care, cuprinse parcă într-un îngrozitor proces progresiv, treceau împreună cu apa care usucă din celulă în celulă, din ţesut în ţesut, din spaţiu intercristalin în spaţiu intercristalin, prin mineral şi prin organic, pătrunzînd, cucerind şi îngheţînd totul...

Viziunea continuă... In faţa închipuirii lui Vîlsan, tufişul de acolo, de după locul dramei, încremeni cuprins în braţele morţii de sticla care-l cîştiga de la rădăcini, treptat, pînă-n vîrful ramurilor. Printre ele, o mierlă deveni şi ea, crispîndu-se într-o ultimă bătaie de aripi, din sticlă smolită... stejarul de la marginea vechiului zid, zidul însuşi se preschimbară în cleştar nemişcat.

Revărsată ca o lavă tăcută şi mereu în continuă creştere, crusta blestemată cuprinse coborîşul văii şi răspîndindu-se tentacular atinse pîrîul, rîul de jos din vale... oamenii surprinşi erau atacaţi în tihna vieţii lor de moartea nemişcată, care-i invada cu cea dintîi picătură de apă în care-şi umezeau buzele însetate.

Intr-o imagine de îngheţ apocaliptic, Vîlsan văzu oraşe încremenite, populate cu păpuşi umane în mărime naturală, turnate în sticlă,

privirile-i alunecară pe uriașe întinderi oceanice cu valurile ridicate în furia unui flux suspendat ca într-un clișeu de cinematograf oprit din derulare, încleștînd în unde nemișcate pîntecele vapoarelor moarte la ale căror cîrme vegheau cu priviri împietrite timonieri de cristal... Se rătăci printr-o multicoloră junglă africană durată din smarald, populată cu lei din chihlimbar și uriași elefanți din jad, din care singurul lucru viu rămăseseră colții de fildeș... Deodată, în fața lui, într-o viziune de coșmar, o văzu pe Nadina zbătîndu-se în brațele unor neverosimile tentacule de rubin, care, pornite din ea însăși, din inima ei, creșteau preschimbînd-o într-o statuă de sticlă... Vru să se smulgă, să se repeadă, să-i sară în ajutor și abia atunci își aduse aminte că și el...

Scuturînd violent din cap, Vîlsan își reveni din rătăcire strigîndu-și : Nu ! Nu ! E cu neputință. Pipăindu-se cu gesturi frenetice, își dădu seama că e viu, e cald, e întreg... O oboseală ciudată începu să-l cuprindă. Își ridică privirile spre cer. Tresări. Nu ! Cei doi nori de deasupra lui nu erau încă din porțelan și nici nu erau prinși într-o dantelă de vapori de apă scufundată în valurile de piatră ale unei zări de cristal. Se strădui să-și stăpînească închipuirea, care amenința din nou s-o ia razna pe urma gîndurilor ce i se frămîntau în minte într-un ritm înnebunitor. Ocolind cu grijă cadavrele și iarba din jurul lor, asistentul se apropie de ruine. Descoperi adăpostul lui Johann. Coborî cîteva trepte. Un adevărat bîrlog de piatră printre ruinele unui tunel ce lega altădată cetatea Anieș de ruinele din Rodna Veche și pe a cărui cale fugiseră cei din Rodna în zilele marii încălcări de țară înfăptuite de tătari în anul 1240. Într-o firidă a zidului, un culcuș. Lîngă el o lădiță de lemn. Două cutii de aluminiu. Un săculeț de pînză. Un bidon de metal și un lămpaș de carbid din acela pe care îl folosesc minerii. Tudor, tremurînd nervos, încercă să cerceteze obiectele din ascunziș. Scotocind, nu găsi nimic important în valiza grădinarului. În schimb, în săculeț descoperi uluit caietul albastru. Vasăzică, Johann îl furase. Aducîndu-și aminte de celălalt balon cu apă care usucă, îi crescu din nou în minte și-n ochi teribila viziune de mai înainte și-o spaimă adîncă, de gheață, puse stăpînire pe el.

Reuși pentru o clipă să se smulgă din mrejele ei. Cu caietul în mînă, Tudor Vîlsan ieși la lumină și o rupse la fugă prin tufișuri și hățișuri, căzînd și ridicîndu-se pe rînd, dar îndepărtîndu-se cît mai mult de poiana blestemată.

De abia jos la poalele dealului, aproape de intrarea în sat, se opri gîfîind. Se va duce la miliție. La Rodna ? Ba nu la Anieș chiar...

Şi acolo, lor... acolo ce le va spune? Şi orice ar spune, cine-l va *crede? Cum să le explice? Primejdia creştea doar din oră în oră.* Aici, aproape, undeva F 14 e doar în acţiune. Oftă. Il vor crede nebun! Oricum ar fi, va merge să spună, să ceară ajutor... Ingîndurat, *neştiind ce să facă mai intîi, urcă din nou spre poiană, cobori iar în* ascunziş. Cu ochii cercetă lădiţa. Incinsă cu armături de fier, isi dădu seama că, încuiată cu lacăt cum era, nu ar fi izbutit să o deschidă *singur. Intr-un tîrziu, lăsînd în urma lui scena dramaticei intîmplări,* se îndreptă spre sat frînt, cu chipul răvăşit şi privirea încețoşată, în vreme ce soarele dogoritor al amiezii işi revărsa cascadele de lumină *fierbinte peste intreaga fire.*

Cap. XI. În care povestea apei care usucă se dovedeşte a fi nu numai preludiul, ci şi temeiul unei căsătorii din dragoste

Uluirile lui Tudor nu erau încă terminate pentru ziua de august în care, renunţînd la o căutare zadarnică, se hotărîse să-şi completeze cultura istorică prin vizitarea Cetăţii Tătarilor. Ajuns pe uliţa satului, cu gîndurile învălmăşite, se întreba cum de n-a găsit totuşi fîntîna, în ce chip consumase Johann celălalt balon şi care este miezul dramei din poiana cetăţii. El însuşi încă nu ştia cum să împiedice primejdia de moarte ascunsă de lichidul revărsat.

Deodată, chiar în dreptul casei nanei Floare, dădu piept în piept cu... moş Niculae.

Năuc, Vilsan abia putu să biiguie:

— Dumneata aici?

— D-apăi, de ce nu! Nu ştii că mie-mi place, tovarăşe asistent, să fiu cu politica la zi? Ţi-o fi foame, că toată ziua, după cum aflai, baţi drumurile... şi fîntînile... Vorbesc oamenii din sat că este un străin care de vreo săptămînă le-a cercetat pe toate, fîntînă de fîntînă. Voiau să te dea la miliţie. Noroc de alde Timotei de la cooperativă. S-a ţinut la început de dumneata fără să-l vezi. Credea şi el că vrei să-i faci ceva la vreo fîntînă. Te-ar fi văzut sfîntul, tovarăşe asistent, c-ai noştri au mîna tare. La urmă s-a liniştit el şi i-a potolit şi pe ceilalţi, pricepînd că numai te uiţi şi pleci. Zicea lumea că a intrat la Floarea-n gazdă un specialist, ceva doctor, dă-i noi! Mai ales că te lăuda la toţi soru-mea, că-i fi aşa, că-i fi pe dincolo — de ţi-a scos nume de geolog! rîse moş Niculae. Hai! Acuşi mergi că te-aşteaptă-n casă mîncarea şi la urmă om mai vorbi.

— Ce foame... De asta-mi arde mie acum? Am treabă la miliție, moș Niculae, îi răspunse Tudor brusc, înverșunat, fără să se mai mire de pricina inexplicabilei prezențe a lui moș Niculae.

Bătrînul însă, văzîndu-l atît de răvășit, îl trase binișor de mînă în curte și înainte ca Tudor, prea copleșit de cîte petrecuse în ultimele ore, să se poată împotrivi, îl împinse în casă.

Rămas în prag, Tudor simți că i se taie picioarele. Pe masă mîncarea, ba chiar și-o sticlă de vin, iar pe scaun așezată, răbdătoare și toată numai surîs, Nadina.

Ar fi greu de spus tot ce-a urmat. Înainte ca Tudor să-și împărtășească gîndurile, într-un ultim efort de luptă cu marea primejdie, pe care acum în prezența ființei iubite o simțea și mai amenințătoare, moș Niculae îi întinse o scrisoare — recunoscu scrisul mare al unui coleg din colectiv, alt asistent al profesorului Baltag. Citind-o, tînărul scăpă un oftat de ușurare. I se aducea la cunoștință...

— Uluitor... murmură Tudor abia șoptit. Uluitor. Fericită descoperire...

„După un număr de zile, acțiunea catalizatoare a vaporilor de apă... încetează, datorită faptului că reacția de autotransformare a apei în apă care usucă sau invers, cea de înglobare a apei obișnuite în apa care usucă, nu se poate petrece decît în limita de presiune practic constantă." Cu alte cuvinte, apa care usucă se formează încontinuu numai atîta vreme cît nu se înregistrează în mediu o variație de presiune practic mai mare de 0,5—5mm coloană de mercur. Natura, creînd această frînă a reacției fără sfîrșit, pusese singură botniță puterilor apei care usucă. Încă o dată, prudența științifică a profesorului Baltag, care se ferise de a exagera forțele teribilei sale ape, fusese confirmată de fapte.

Nici la București și mai ales în casa de odihnă de pe Valea Prahovei lucrurile n-au stat pe loc în săptămîna cît lipsise asistentul de la institut. Profesorul își revenise. Ceea ce era mai trist și mai grav — după cum îi spunea Nadina — era faptul că marea bucurie a revenirii nervoase a profesorului Baltag fusese umbrită de o constatare — aceea a dispariției unui caiet albastru, în care se aflau unele dintre secretele de fabricație ale ghețe superplastice și formula unui derivat buclucaș al apei, lucru ce-i alarmase pe toți cei din jurul profesorului.

Cu un zîmbet duios și în același timp cu multă mîndrie în gest, Tudor îi întinse fetei caietul, mîngîindu-i ușurel brațul. Dar mai rămîneau destule de lămurit. Vizita la miliție mai întîi.

• • • • • • • • • • • • • • •

In seara de august, în timp ce luna își scălda craiul nou în pulberea de aur a stelelor, Tudor, asistentul Tudor Vîlsan, după ce cu o oră-două mai înainte, în prezența lui moș Niculae și a nanei Floare, solicită și obținu mîna Nadinei, îi făcu viitoarei sale soții cu seriozitate, cu gravitate, dar mai ales cu multă hotărîre, cea dintîi declarație de dragoste.

Cu toate că tinerii erau grăbiți să plece spre București, ca și moș Niculae, care de fapt venise pînă la Anieș numai ca s-o însoțească pe Nadina, totuși au trebuit să mai zăbovească trei zile pe plaiurile năsăudene. In primul rînd, rolul lui Tudor, care în ultimele ore nu prididise să explice tuturor celor care încă nu pricepeau cauzele uimitoarelor transformări ale celor doi necunoscuți în stane de sticlă, nu fusese ușor.

Făcînd în primul rînd pe profesorul de chimie, Vîlsan repetă în fiecare dintre cele trei zile de cel puțin treizeci de ori povestea transformărilor pe care apa de felul lui F 14 le determină în jurul ei, neuitînd, bineînțeles, să adauge că nu numai că preschimbarea, atingînd o anumită limită se oprește de la sine, dar ea va putea fi pe viitor chiar oprită de a se produce, cînd se va reuși stabilizarea năbădăiosului lichid, lucru clar întrevăzut ca posibil încă de pe acum.

La întrebările unora dintre cei curioși le răspunse că cele două cadavre și iarba glazurată din jurul lor nici în timp nu se vor mai retransforma în substanță organică, bineînțeles, moartă, deoarece odată produs procesul de solidificare nu este reversibil și chiar lucrînd la temperaturi oricît de înalte, apa care usucă, odată solidă, neputînd să se mai topească, trece direct în stare de vapori.

Curioșii însă nu erau puțini și în curînd asistentul obosi de a le tot explica; din fericire, Nadina, transformată într-un soi de secretar de presă al tînărului, îl ajută în această treabă, fără a mai aminti de moș Niculae, care-și făcu o plăcere și-o datorie în același timp din răspîndirea ultimelor cuceriri ale chimiei moderne, între consătenii săi mirați de erudiția chimică a bătrînului portar.

Senzația zilei însă fu deschiderea în prezența și la dispoziția autorităților de resort, cu toate precauțiile luate, a lădiței lui Johann, lădiță pe care, după toate presupunerile, falsul grădinar urmărise s-o îngroape în inima ruinelor din poiană pentru a o regăsi eventual mai tîrziu.

Pe o prelată căptușită cu cauciuc, la 4—5 metri depărtare, ca niște statui scoase de pe soclu, zăceau răsturnate cele două cadavre și, alături de ele, o mare cantitate de pămînt amestecat cu iarbă de

sticlă scos, după indicațiile lui Tudor, din jurul locului pe care căzuseră cei doi în ultima lor încleștare. Inainte de a da aceste dispoziții și indicații, asistentul avusese o lungă convorbire telefonică cu laboratorul, aflind că în mod practic în afara unor condiții naturale ce nu se pot realiza decit printr-o intimplare excepțională, apa care usucă își pierde puterea de acționare în circa 50—80 de ore. Incepind din această clipă, ea se mărginește să păstreze în brațele sale încremenite doar ceea ce a apucat să transforme.

Doi mecanici cu scule potrivite se sforțau să deschidă lădița fără a o strica. In jurul lor se aflau Nadina, Tudor, moș Niculae și cei patru reprezentanți ai organelor de stat.

Intr-un tirziu, capacul cedă, în sfirșit, săltind și dindu-se peste cap cu un zgomot de fierărie ruptă. Cei doi meșteri se căzniră, nu glumă, avînd de luptat nu numai cu cele două lacăte pe care le tăiaseră la belciug cu bonfaierul *, ci și cu secretele unei broaște iscusit construite.

In lădiță, sub capac, se afla o cămașă murdară cu pătrățele roșii, albastre și verzi, iar sub ea, așezate metodic, împachetate pe categorii, lucrurile ce făcură apoi obiectul unui minuțios proces-verbal de constatare, la capătul căruia Nadina, logodnicul său și moș Niculae, teribil de surprinși (cu toate că în ultimul timp nu s-ar fi mirat să afle orice despre fostul Johann) semnară ca martori.

In cele trei pagini ale procesului-verbal fură trecute pe rind :

—12 scrisori adresate de numitul presupus Johann numitului Saurer Niculae, mecanic de întreținere al blocului de locuințe situat în București, str. Roza Vinturilor nr. 308.

— 4 scrisori de răspuns ale numitului Saurer adresate numitului presupus Johann, muncitor horticol la Institutul tehnologic din București.

— 1 livret militar cu fotografie pe numele de von Hart, ofițer german S.S., eliberat de comandamentul militar teritorial din Dresden — Germania la 12 X. 1936, completat cu ultima mutație din 2 august 1944 — referitor la transferarea acestuia ca ofițer de legătură la gestapoul german din Iași.

— O carte de membru al partidului hitlerist pe același nume de von Hart.

— 702 (șaptesutedouă) bucăți de verighete de diferite lățimi și dimensiuni, confecționate din aur de 14 și 18 carate, conform datelor de marcaj.

---

* Bonfaier — denumire uzuală a ferăstrăului de tăiat metal (n. r.).

— 9 (nouă) brățări de aur împodobite cu briliante și incrustații de rubine și safire, marcate.

— 2 (două) cutii de tablă de tipul cutiilor paralelipipedice de tutun englezesc, cu capacitatea de 1 $1/2$ kilograme cutia, pline cu dinți de aur și coroane dentare.

— 5 (cinci) plicuri cu fotografii și documente fiecare referitoare la persoana al cărei nume era însemnat cu creionul pe plic. In ordinea găsirii lor, documentele se referă la ofițerii și subofițerii S.S. sau din gestapou: Saurer, Hinze, Schnel, Beller și Grau. In ultimul plic nu se află decît o fotografie a numitului Grau.

— 11 (unsprezece) fiole de acid prusic.

De asemenea, în lădiță se mai afla un pumnal cu deviza „Blut und Ehre" (singe și onoare), gravată pe miner, aparținînd tineretului hitlerist, un pistol automat Walter încărcat și o cutiuță de 36 de cartușe pentru același pistol, de calibru 7,65 mm.

Din simpla parcurgere a documentelor, oamenii de sticlă din poiană au putut să fie identificați. Von Hart se dovedi astfel a fi falsul grădinar Johann, iar Grau, plutonier S.S. și nimeni altul decît omul cenușiu.

Din dispoziția autorităților, cele două cadavre fură îngropate într-o groapă comună, undeva pe versantul de nord al dealului ce urca spre cetate.

Scrisoarea lui Johann adresată lui Saurer și căzută în miinile lui Grau, împreună cu descifrarea ei, fu găsită în buzunarul de sticlă al hainei cadavrului împreună cu „grilajul" de descifrare. Neputînd s-o desfacă, fără a o deteriora, din pricina smalțului de care era acoperită, ea nu contribui la lămurirea lucrurilor. Adresele găsite în lădiță ajutară însă ca pînă la sfîrșit întreaga bandă să fie prinsă, afară de numitul *Hinze*, care, sătul de viața de frică și șantaj pe care o ducea, se sinucisese. De altfel, căutînd mai atent în lădiță cu ocazia trierii lucrurilor din ea și după ce fusese semnat procesul-verbal, într-un sertăraș secret practicat pe fundul ei dublu se mai aflară cîteva scrisori și ciorne de scrisori, între care și aceea adresată de Hart lui Saurer și interceptată de Grau.

Foști militari hitleriști cu toții — von Hart, Grau și ceilalți — făcuseră parte dintr-un grup german fascist și, nereușind să se retragă în Germania după 23 August 1944, rămăseseră în țară, aciuindu-se pe ici, pe colo, pînă cînd, datorită apei care usucă, fură descoperiți. Materialul din lădița lui Johann avea să ducă la prinderea ultimilor membri ai bandei.

Cît despre metodele cu care lucrau între ei, amenințarea și șantajul erau cele mai curente.

Hart alias Johann știa că Saurer îl are în mînă pe Grau, care-l are în mînă pe el. Grau știa că Johann îl are în mînă pe Saurer, care-l are în mînă pe el, și așa mai departe. Cel mai neajutorat dintre ei, Grau, care din pricina caracterului său nu se putuse „plasa" nicăieri, trăia pe spinarea celorlalți, șantajîndu-i.

Necunoscînd descoperirea pe care pusese mîna falsul grădinar, Saurer, care fusese informat de însuși Hart că se află în regiunea Rodnei, ascunzîndu-se de urmărirea și șantajul lui Grau, îl trimisese pe acesta din urmă pe urmele fostului său subaltern, dîndu-i ordin să-l ucidă, în speranța că prin Grau va scăpa de șantajul lui Hart. Nu se temuse să facă acest lucru, știind că, oricare ar fi piesele compromițătoare la adresa lui, aflate în lădița lui Hart, ele vor fi inofensive în miinile lui Grau, pe care el însuși îl avea în mînă cu altceva.

Explicîndu-i toate aceste lucruri, ieșite acum limpede la iveală, Vilsan tăifăsuia în cerdacul casei cu moș Niculae, în timp ce Nadina dincolo în cameră își făcea bagajele.

Blestemele și zbieretele nanei Floare izbucnite ca un vulcan în plină erupție le opri însă orice discuție. Intrigată, Nadina, care le auzise și ea, ieși în cerdac.

Cu o găleată și un lanț lung cît toate zilele în mînă, strîns grămadă în jurul brațului, bătrîna îl luă în primire pe moș Niculae:

— Stai aici la vorbă și nu vii să-mi ajuți. Pe mine cad numai pacostele, lua-le-ar firea cui știu!

— Dar ce s-a-ntîmplat, mătușică, sări plină de avînt Nadina.

— S-a-ntîmplat că... s-a-ntîmplat că trebuie să mă duc să iau apă tocmai de la nana Mărina. Acu i-o venit toanele și fîntînii să se sleiască de la sine, ca-n poveștile lui Ler împărat.

Tudor sări ca ars în picioare.

— S-a sleit fîntîna?

— Cum... Care?

— Întrebi și dumneata de parcă aș avea o salbă de fîntîni în curte, nu una singură... Arătă cu degetul: Uite, aia din fundul curții. Azi dimineață, vrînd să slobod găleata cu lanțul să iau apă... lovii ca de obicei lădița din fîntînă cu marginea găleții. Mă gîndeam că s-o duce odată han tătarului la fund...

— Care lădiță? făcu moș Niculae. Ai ajuns să-ți ții zestrea în fîntînă ca pe timpul tătarilor, Floareo?

— Ce zestre? O lădiță cu bolovani a... ălor de-i purta pe drum, ca să le arate locurile, Isăilă, fratele brigadierului nostru de la colectivă. Acum știi? i se adresă ea cu reproș lui moș Niculae. Erau vreo patru și-au poposit într-o zi la noi, în spatele grădinii, de au mîncat. Isăilă pusese lădița pe capacul fîntînii. La urmă, naiba știe cum, mișcind, bag seama, capacul, au împins-o înăuntru...

— In fîntînă? întrebă uluit Tudor...

— Pe polița dinlăuntrul fîntînii, lămuri bătrîna, privindu-l fix pe moș Niculae. El știe să spună mai bine ca mine cum vin lucrurile... La noi, mai de mult, ca la un cot sau doi deasupra luminii apei, se făcea ca o bancă de piatră scoasă afară, pe care stăteau oamenii cînd curățau acolo jos fîntîna... Lădița nimeri chiar acolo... Dar cu o parte sta în cumpănă deasupra apei...

Nebăgînd în seamă paloarea lui Tudor, bătrîna continuă:

— Sta... că azi de dimineață, cum trăgeam în sus găleata plina, am izbutit s-o agăț și s-o dau la fund... lemn și pietre... N-ar fi stricat apei, dar cum stătea nu-mi era la îndemînă că se tot izbea găleata... Dac-ar fi fost el mai tînăr!... îl arătă pe moș Niculae, îl puneam s-o scoată de acolo... Așa, singură, cine s-o scoată? Să plătesc, nu face banii... și acum...

— Dă-mi găleata, mătușico, se repezi Tudor și aproape smulgîndu-i lanțul de pe mînă se avîntă spre fîntînă, urmat de Nadina și de moș Niculae, care zorea tinerește în urma fetei. Nana Floare venea si ea în urmă, mormăind... Bolunzi mai îs și învățații ăștia... doamne ferește...

Boc, boc, boc... Găleata izbea fața de cleștar a apei împietrite din fîntînă, așa cum sîngele, zbătîndu-și bătaia, vibra în tîmpla lui Tudor nebunește... Singura fîntînă în care nu se uitase... și chiar dacă s-ar fi uitat?

Ințelegînd, moș Niculae îl scrută zîmbitor pe tînărul asistent. Nadina se strînse în el. Tudor, cu un braț în jurul umerilor fetei, își aplecă capul vinovat.

Moș Niculae își privi lung sora: frică mi-i că n-ai să găsești ortac, de aici și pînă dincolo de Bistrița, să-ți mai desleiască fîntîna. Mai bine iți iei apa de la nană-ta Marină, Floareo... Cu atîta pagubă să ne alegem noi din toată lucrarea pe care o știu eu... încheie bătrînul.

Tudor îngrozit îl întrerupse:

— Dar dacă ar fi ieșit lucrurile într-altfel?

Moș Niculae mormăi supărat:

— Cu dară și cu dacă n-ajungeam eu nici măcar portar la institut, tovarășe asistent, necum dumneata sau tovarășul profesor să înfăptuiți ceva pentru binele oamenilor. Pe cîte mă pricep și eu din auzite, că nu

am avut parte de cineva să mă lumineze măcar acum la bătrînețe, nici o formulă chimică din alea cu care lucrați dv. in laborator și pe care le buchisesc studenții inainte de examene nu incepe cu dar sau cu dacă... Nu m-am spăimîntat eu de ce-a fost, nu m-oi infricoșa de ce n-a fost. Cu Floare însă-i altceva... Și fiindcă tot vru ca să-i fac treabă-n gospodărie, hai s-o facem... Poate mă ajuți și dumneata, tovarășe Vilsan ?

O jumătate de oră mai tîrziu, bocăniturile incetară.

Isprăvind țintuirea în cuie pe colacul de lemn a capacului fîntînii moarte pentru totdeauna, moș Niculae și tînăra pereche continuară munca de lămurire cu nana Floare.

„Continuară" este un fel de a spune, pentru că de fapt ei o începeau mereu, căci bătrîna nu voia nici în ruptul capului să creadă ceea ce nu pricepea și nici să priceapă ceea ce nu credea, rămînind cu convingerea că geologii i-au făcut ceva fîntînii... De formă, acceptă totuși, în cele din urmă, explicațiile date, întărindu-le de două ori cu un „zău", puțin convins c-a înțeles despre ce-i vorba.

Aceasta însă nu o impiedică să-i petreacă la gară cu tot alaiul, dîndu-le de-ale mîncării pentru drum și, pe deasupra, sau „dechilim", cum spunea ea, și un coș mare cu afine.

Era tîrziu seara...

Locomotiva sosi pufăind. Cei trei se urcară în vagon. Mai apoi, în vreme ce moș Niculae, satisfăcut c-a ajuns iar, cum zicea el, „cu politica la zi", adormi de-a binelea, Tudor Vilsan și Nadina Baltag, umăr lîngă umăr, din fereastra compartimentului, priveau la cerul cu puzderia lui de stele, urmărind rotirea Carului mare, a celui mic și dîndu-și frîu, zîmbitori, viselor spre fericirea lor viitoare.

Tiparul: Combinatul poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reuşit, cu multă dăruire,
muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecţie.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala)

Abonamentele la revista „Ştiinţă şi Tehnică" şi la colecţia de „Povestiri ştiinţifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituţii şi de la sate, secţiile de difuzare a presei, precum şi de către factorii şi oficiile poştale

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREŢUL 1 LEU